

DE VLAAMSE MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN
LANDBOUW

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

**Betreft: - Voorontwerp van het besluit van de Vlaamse Regering tot
bepaling van de gegevens die de sectoren moeten bezorgen met
het oog op het verhogen van de markt- en prijstransparantie in de
landbouw- en voedselmarkt**

- principiële goedkeuring

Ingevolge verordening 2017/1183 van de Commissie van 20 april 2017 tot aanvulling van de Verordeningen (EU) nr. 1307/2013 en (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de aan de Commissie te melden informatie en documenten dient iedere lidstaat periodiek markt- en prijsgegevens over te maken aan de Europese commissie. Het Vlaams Gewest (het Departement Landbouw en Visserij) staat, samen met het Waalse en Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in voor de overdracht van de gegevens met betrekking tot het Vlaams Gewest.

De lidstaten zijn reeds geruime tijd verplicht marktinformatie aan de Europese Commissie te melden. Het gaat hier voornamelijk om wekelijks en maandelijks te melden prijsgegevens van de meeste landbouwsectoren, maar ook om productie- en areaalgegevens van een aantal sectoren. Vanaf 1 januari 2021 worden de gegevensverplichtingen uitgebreid, ten gevolge van de wijzigingsverordening nr. 2019/1746. Met dit initiatief wil de Europese Commissie reageren op het gebrek aan transparantie en de informatie-asymmetrie in de voedselvoorzieningsketen. De transparantie van de landbouw- en voedselmarkten is namelijk een sleutelement van een goed functionerende landbouw- en voedselvoorzieningsketen om de keuzes van de marktdeelnemers en de overheid beter te onderbouwen en het inzicht van de marktdeelnemers in de marktontwikkelingen te vergemakkelijken.

Om te verzekeren dat het Departement Landbouw en Visserij zal beschikken over de nodige gegevens die het Vlaams Gewest moet overmaken, is het aangewezen om te voorzien in de opmaak van regelgeving, waarbij aan de marktdeelnemers wordt opgelegd om bepaalde markt- en prijsgegevens te bezorgen aan het Departement Landbouw en Visserij.

1. SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein: Landbouw en Visserij

Beleidsveld: Landbouw en Zeevisserij

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Het als bijlage 1 toegevoegd voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd aangepast aan het wetgevingsadvies nr. 2020-324 van 6 oktober 2020.

2. INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Ingevolge verordening 2017/1183 van de Commissie van 20 april 2017 tot aanvulling van de Verordeningen (EU) nr. 1307/2013 en (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad wat betreft de aan de Commissie te melden informatie en documenten dient iedere lidstaat periodiek markt- en prijsgegevens over te maken aan de Europese commissie. Het Vlaams Gewest (het Departement Landbouw en Visserij) staat, samen met het Waalse en Brussels Hoofdstedelijk Gewest, in voor de overdracht van de gegevens naar de Europese Commissie.

De lidstaten zijn reeds geruime tijd verplicht marktinformatie aan de Europese Commissie te melden. Het gaat hier voornamelijk om wekelijks en maandelijks te melden prijsgegevens van de meeste landbouwsectoren, maar ook om productie- en areaalgegevens van een aantal sectoren. Deze informatieplicht heeft tot nu toe voornamelijk betrekking op producten die in de eerste fase van de voedselvoorzieningsketen worden verhandeld. Het gaat dan om landbouwproducten of producten die het resultaat zijn van een eerste verwerking van landbouwproducten. Deze gegevens worden door de Europese Commissie voornamelijk aangewend om de markten te monitoren en op basis daarvan eventuele marktinstrumenten te activeren (private opslag, uitvoersteun, promotiesteun,...). De laatste jaren heeft de Commissie de informatie steeds meer gebruikt voor marktobservatoria met als doel de landbouwmarkten in de EU transparanter te maken door tijdig marktgegevens te verspreiden en kortetermijnanalyses uit te voeren.

Hoewel de Europese Commissie thans dus al over uitgebreide informatie over landbouwproducenten- en consumentenprijzen beschikt, is er minder informatie beschikbaar over de prijzen in de tussenliggende fasen van de voedselvoorzieningsketen. Met de nieuwe verordening wordt dit hiaat weggewerkt. De gegevens die gegenereerd worden, zullen enkel op geaggregeerd niveau (lidstaatsniveau) publiek bekend gemaakt worden door de Europese Commissie. Het Departement Landbouw en Visserij zal deze gegevens ook zelf publiek kenbaar maken. Er zal ook actief gecommuniceerd worden over de Europese marktobservatoria. Met al deze initiatieven moet de transparantie in de voedselvoorzieningsketen in Europa, maar ook in België verbeteren.

Vanaf 1 januari 2021 worden de gegevensverplichtingen uitgebreid, ten gevolge van de wijzigingsverordening nr. 2019/1746. Om te verzekeren dat het Departement Landbouw en Visserij zal beschikken over de nodige gegevens die het Vlaams Gewest moet bezorgen aan de Europese Commissie, is het aangewezen om te voorzien in de opmaak van regelgeving, waarbij aan de

marktdeelnemers wordt opgelegd om bepaalde markt- en prijsgegevens rechtstreeks te bezorgen aan het Departement Landbouw en Visserij.

Het verstrekken van informatie aan de Europese Commissie voor deze tussenliggende stappen zal de marktefficiëntie verhogen. Op die manier worden bedrijfsbeslissingen beter ondersteund en wordt het vertrouwen in een eerlijke handel tussen de verschillende stadia van de voedselvoorzieningsketen vergroot.

Om daadwerkelijk te kunnen concurreren op de wereldmarkten, is de tijdige en eenvoudige toegang tot informatie over marktontwikkelingen ook van essentieel belang. Dit zal met name ten goede komen aan kleinere marktdeelnemers, die geen toegang hebben tot deze informatie via particuliere bronnen.

Het voorliggende besluit heeft betrekking op prijs- en handelsgegevens die afkomstig zijn van de landbouwsector (producenten, zwingelaars, telers), of de verwerkingssector (maalderijen, slachthuizen, pakstations, kopers). De gegevens hebben steeds betrekking op landbouwproducten. Dit besluit heeft geen betrekking op inkooprijzen van de kleinhandel.

Het Vlaams Gewest is bevoegd om deze materie te regelen op basis van artikel 6, §1, V., 1° en artikel 6, §1, VI., 5de lid, 3°. Het betreft immers (prijs)gegevens van de landbouwsector, hetgeen tot de bevoegdheid behoort van het Vlaams Gewest, dat bevoegd is voor het landbouwbeleid.

In het voorliggende besluit wordt voor verschillende producten bepaald welke gegevens dienen overgemaakt te worden, alsook de dag of datum waarop dit dient te gebeuren.

Daarnaast wordt bepaald wie de gegevens dient te bezorgen aan het Departement Landbouw en Visserij. In de eerste plaats worden erkende organisaties aangesproken. De regelgeving voorziet in een procedure waardoor organisaties, die over bepaalde prijs- of marktgegevens beschikken, een erkenning kunnen aanvragen om beschouwd te worden als 'erkende organisatie'.

Indien er voor het desbetreffende product geen erkende organisatie is die hiervoor kan instaan, worden de desbetreffende marktdeelnemers rechtstreeks aangesproken. Zowel de erkende organisaties als de marktdeelnemers zullen een adequaat deel van de markt moeten vertegenwoordigen opdat het mogelijk wordt om op basis van hun gegevens het functioneren van de landbouw- en voedselvoorzieningsketen te helpen begrijpen.

In afwijking hiervan kan de de minister in een ministerieel besluit verder bepalen voor welke marktdeelnemers de verplichtingen gelden. In dit geval gelden de verplichtingen slechts voor de bepaalde marktdeelnemers die worden aangeduid door het ministerieel besluit.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1 vermeldt de Europese verordening waaraan uitvoering wordt gegeven.

Artikel 2 definieert een aantal begrippen.

Hoofdstuk 2. Erkenning van de organisatie die over bepaalde markt- of prijsgegevens beschikt

Artikel 3 en 4 voorzien in een erkenningsprocedure om bepaalde organisaties te erkennen als 'erkende organisatie' die gegevens dienen over te maken aan het Departement Landbouw en Visserij ('bevoegde entiteit'). De erkenningsprocedure wordt vrijwillig opgestart. De voorwaarden

waaraan de organisatie moet voldoen zijn uiteengezet. De minister kent de erkenning toe en kan ook de erkenning intrekken op eigen initiatief. De erkenning wordt ook ingetrokken op verzoek van de erkende organisatie.

De organisatie wordt erkend voor het overmaken van gegevens van één of meerdere producten.

Hoofdstuk 3. Informatieverplichtingen

Artikel 5 bepaalt dat de erkende organisaties de gegevens, die zij ontvangen van de marktdeelnemers, en daarbij ook de representativiteit, bronnen en methodieken van de gegevensverzameling en van de gegevensverwerking, meedelen aan de bevoegde entiteit.

De verplichtingen voor de erkende organisaties gelden enkel voor de gegevens waarover deze organisaties beschikken.

Artikel 6 bepaalt dat de minister verder zal vastleggen hoe de gegevens, zowel door de erkende organisaties als door de marktdeelnemers, op digitale wijze, worden bezorgd aan de bevoegde entiteit.

Artikelen 7 tot en met 34 bepalen voor de verschillende producten van verschillende sectoren welke gegevens moeten overgemaakt worden en wanneer dit moet gebeuren.

De verplichting wordt telkens opgelegd aan de erkende organisaties, die erkend zijn voor het desbetreffende product of voor de desbetreffende producten.

Indien er geen organisatie erkend is, wordt de verplichting rechtstreeks opgelegd aan de desbetreffende marktdeelnemers.

De minister kan, in afwijking van de vorige bepaling, vastleggen om welke marktdeelnemers het gaat. Daarbij wordt telkens vastgelegd op basis van welke gegevens de minister dit kan bepalen, alsook dat de aangeduide marktdeelnemers een bepaalde representativiteitsgraad moeten halen.

Artikel 7 heeft betrekking op de producten broodtarwe, voedertarwe, voedergerst, triticale, voedermaïs en haver.

Artikel 8 heeft betrekking op het product tarwemeel.

Artikelen 9 en 13 hebben betrekking op het product suiker.

Artikel 10 heeft betrekking op het product suikerbieten.

Artikel 11 heeft betrekking op de producten suiker en melasse.

Artikel 12 heeft betrekking op het product isoglucose.

Artikel 14 heeft betrekking op de producten koolzaadmeel en koolzaadolie.

Artikel 15 heeft betrekking op het product vlas.

Artikel 16 heeft betrekking op de producten tomaten en appels.

Artikel 17 heeft betrekking op het product bananen.

Artikel 18 en 19 hebben betrekking op het product varkensskarkassen.

Artikel 20 heeft betrekking op het product levende biggen.

Artikel 21 en 25 hebben betrekking op het product runderkarkassen.

Artikel 22 heeft betrekking op het product geslachte vleeskalveren.

Artikel 23 heeft betrekking op het product karkassen van biorunderen.

Artikel 24 heeft betrekking op de producten koeien, vaarzen en stieren.

Artikel 26 heeft betrekking op het product schapenkarkassen.

Artikel 27 heeft betrekking op het product geslachte niet-biologische braadkuikens.

Artikel 28 heeft betrekking op het product geslachte biologische braadkuikens.

Artikel 29 heeft betrekking op het product eieren.

Artikel 30 heeft betrekking op de producten mageremelkpoeder, mageremelkpoeder bestemd voor voeder, mageremelkpoeder met toegevoegde vetten, vollemelkpoeder, boter, room en mozzarella.

Artikel 31 heeft betrekking op het product consumptiemelk.

Artikel 32 en 33 hebben betrekking op de producten rauwe melk en biologische rauwe melk.

Artikel 34 heeft betrekking op het product magere melkpoeder met toegevoegde vetten.

Hoofdstuk 4. Publicatie gegevens en bescherming

Artikel 35 bepaalt dat de bevoegde entiteit de gegevens aan de Europese Commissie overmaakt via een IT-systeem dat door de Europese Commissie ter beschikking wordt gesteld.

Artikel 36 bepaalt dat de bevoegde entiteit en de Europese Commissie de gegevens bekend mogen maken, op die wijze dat gegevens niet kunnen herleid worden tot een individuele marktdeelnemer.

Artikel 37 bepaalt dat de bevoegde entiteit zorgt voor de bescherming en vertrouwelijkheid van de gegevens. Deze verplichting volgt uit de AVG.

Artikel 38 bepaalt dat ook de erkende organisaties voor de bescherming en vertrouwelijkheid van de gegevens zorgen. Deze verplichting volgt uit de AVG en rust rechtstreeks op deze organisaties.

Hoofdstuk 5. Slotbepaling

Artikel 39 bepaalt dat de minister, bevoegd voor de landbouw en de zeevisserij, belast is met de uitvoering van het besluit.

3. BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorstel van beslissing heeft geen budgettaire impact.

Het advies van de Inspectie van Financiën van 17 november 2020 gaat als bijlage 2 en stelt dat het voorstel geen weerslag heeft op de financiën van de lokale besturen, noch op het personeelsvlak, noch op het vlak van de werkingsuitgaven, de ontvangen, de investeringen of de schuld. Met toepassing van artikel 31 §2, 2° van het BVCO van 17 mei 2019 is voor dit dossier het begrotingsakkoord niet vereist.

B. ESR-TOETS

Het voorstel van beslissing heeft geen ESR impact.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp van besluit heeft geen rechtstreekse gevolgen op personeels- of organisatorisch vlak. Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor HR, is dus niet vereist

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het voorontwerp van besluit heeft geen impact op de lokale en provinciale besturen voor wat hun personeel, werkingsuitgaven, investeringen en schulden of ontvangsten betreft.

4. VERDER TRAJECT

Het voorontwerp van besluit wordt voorgelegd voor advies bij de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, bij de Vlaamse Toezichtscommissie en bij de Raad van State.

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar principiële goedkeuring te geven aan het bijgaande voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot bepaling van de gegevens die de sectoren moeten bezorgen met het oog op het verhogen van de markt- en prijstransparantie in de landbouw- en voedselmarkt;
- 2° de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw te gelasten;
 - over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij en de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens in te winnen met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van 30 dagen;
 - over voornoemd ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering het advies van de Raad van State in te winnen, met het verzoek het advies mee te delen binnen een termijn van dertig dagen, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State als de voornoemde adviezen geen aanleiding geven tot aanpassing van het voornoemde ontwerp van besluit.

De viceminister-president van de Vlaamse Regering,
De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw,

Hilde CREVITS